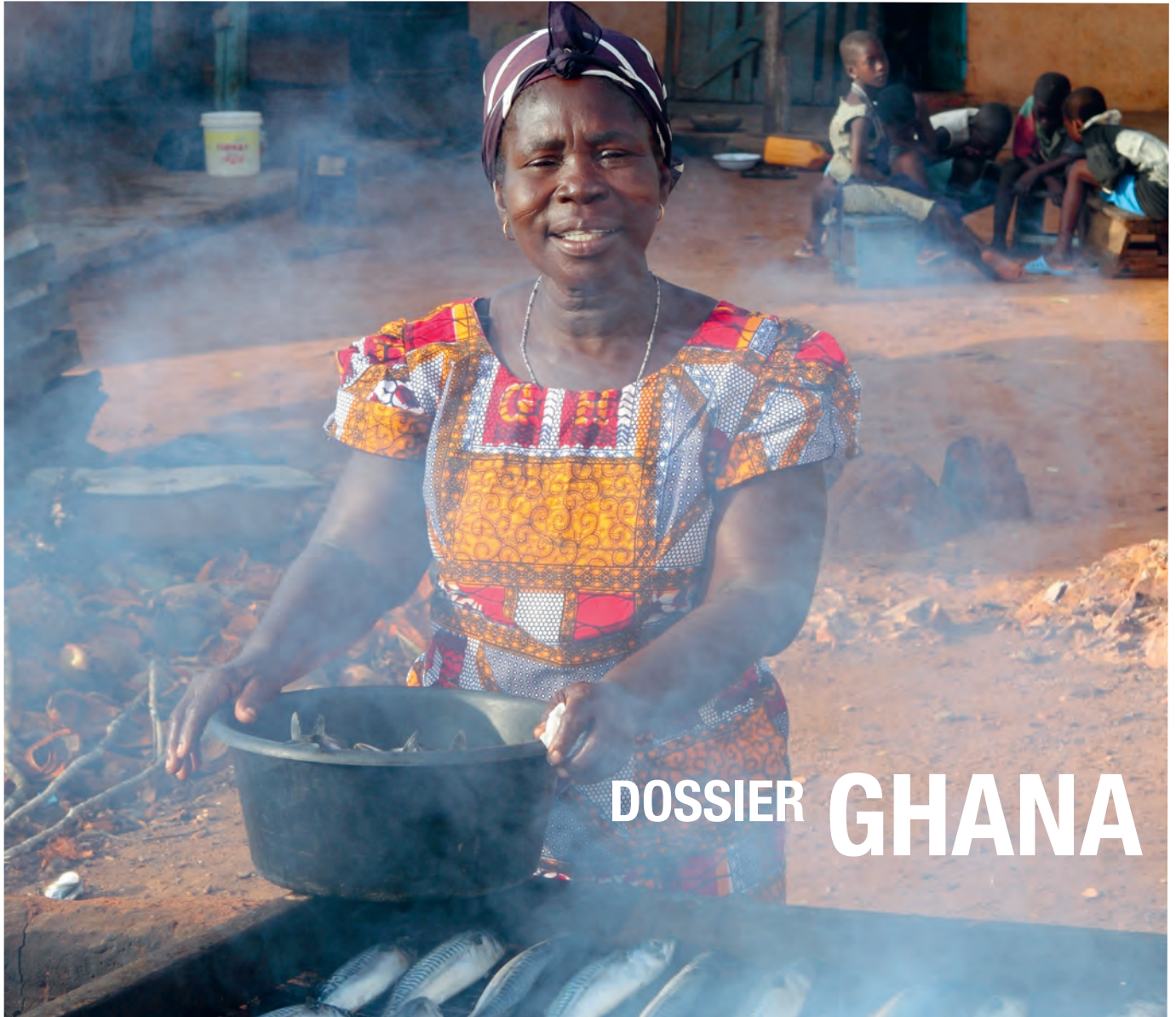

OikoVisie

DOSSIER **GHANA**

FEITEN & CIJFERS

BURKINA
FASO

DOSSIER GHANA

bron: www.cia.gov

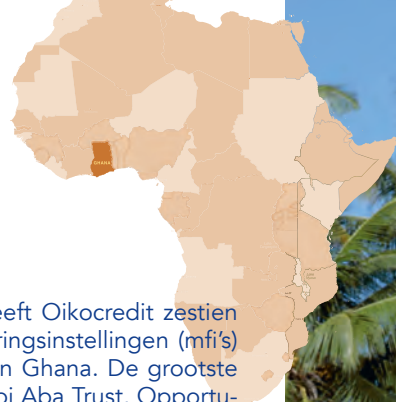
Ghana

De Republiek Ghana is ongeveer zes keer zo groot als Nederland. De officiële taal is Engels, maar er worden ook nog veel inheemse talen gesproken. In december van het afgelopen jaar won Mahama de verkiezingen, maar deze overwinning is niet geheel onbetwist.

Oikocredit is sinds 1995 actief in Ghana en werkt vanuit het West Africa Regional Office. Sinds de oprichting heeft Oikocredit voor ongeveer 32 miljoen euro aan leningen verstrekt in het land. In december van het afgelopen jaar bedroeg het totaal aantal uitstaande leningen 7,4 miljoen euro.

Colofon

Bijdragen: Jan Groenewold, Walter van Teeffelen, Martien Versteegh
Concept: Jan Groenewold
Vormgeving: Donkigotte

Tot nu toe heeft Oikocredit zestien microfinancieringsinstellingen (mfi's) gefinancierd in Ghana. De grootste mfi's zijn Sinapi Aba Trust, Opportunity International Savings & Loans Ltd. en Union Rural Bank Ltd. Deze drie instellingen bedienen samen 215.000 eindklanten.

Partners

Naast deze zestien mfi's heeft Oikocredit veertien partners. Voornamelijk in de agrarische sector en in de gezondheidszorg. Bovendien helpt Oikocredit partners op het gebied van opleidingen die de economische ontwikkeling van het land ondersteunen, zoals bijvoorbeeld de Kwame Nkrumah University of Science and Technology (KNUST). Vanuit KNUST is ook een ziekenhuis opgericht dat bedoeld is voor studenten en bewoners van de in de omgeving gelegen dorpen.

Partner Kuapa Kokoo is met ruim 60.000 aangesloten cacaoboeren Ghana's grootste coöperatie in de cacao. De coöperatie heeft het Fair Trade-keurmerk.

Savanna Farmers Marketing Company Ltd. ondersteunt de volledige waardeketen van productie tot en met de fabricage van eindproducten, met name voor gewassen als maïs, sojabonen en granen, die vooral worden geteeld in het noorden van het land.

Ook verzorgt deze coöperatie de afname van de eindproducten door nationale en internationale groothandel. Inmiddels zijn 12.000 boeren aangesloten bij Savanna.

Onderneemster Helena Eyison profiteert van de markt

Gerookte vis voor opleiding en pensioen

Helena Eyison loopt iedere ochtend als de zon op komt met een grote schaal naar zee, waar op dat moment kleurrijke vissersboten aanleggen. Het is niet ver lopen, Helena kan de zee zien vanuit haar hut. Na stevige onderhandelingen gaat ze met een volle schaal terug naar huis, waar ze de vis gaat roken.

“De meeste mensen in de buurt gaan met de vis die ze hebben gekocht meteen naar de markt, die bij Helena om de hoek is,” vertelt Hann Verheijen. Helena is een van de ondernemers die de directeur van Oikocredit Nederland leert kennen tijdens zijn werkbezoek in Ghana. “Ook Helena verkoopt een deel van haar vis daar. Maar omdat ze de vis eerst rookt, kan ze wachten met de verkoop tot de prijzen stijgen, als gevolg van een geringe vangst. Dat is ook een goed moment om naar de hoofdstad Accra af te reizen. Ze krijgt dan een goede prijs voor haar vis en maakt veel winst.”

Twaalf jaar geleden sloot Helena haar eerste lening af om vis te kunnen kopen. Sinds die tijd krijgt ze regelmatig een nieuw microkrediet, dat ze telkens in wekelijkse termijnen binnen een half jaar afbetaalt. Momenteel heeft ze een lening van 1000 Ghana Cites. Dat is ongeveer € 380,-. Dankzij die leningen kan Helena steeds meer vis kopen en daarmee haar winst vergroten. Dat is geen luxe, maar barre noodzaak.

“Haar man is zeven jaar geleden overleden. Helena heeft de verantwoordelijkheid voor twaalf familieleden. En die hebben niet alleen een dak boven hun hoofd en eten nodig, Helena wil ook dat haar kinderen een goede opleiding krijgen. Ze investeert in de toekomst. Haar oudste zoon zit inmiddels op de universiteit in

Cape Coast. En ook haar zoon Samuel gaat binnenkort naar de universiteit. Helena gloeit van trots als ze ons dat vertelt,” aldus Verheijen.

Die opleiding betekent niet alleen een betere toekomst voor Helena's kinderen, maar het is ook haar pensioen. Er is geen financiële structuur in het dorp waar Helena woont. Ze

Weduwe Helena onderhoudt drie zonen, vier dochters, twee zusters, een kleinkind en haar jongste broer

Helena koopt verse vis, die ze rookt om later in de stad te verkopen

kan geen geld op een spaarrekening zetten. Voor een pensioen sparen is dan ook geen optie. Haar kinderen zijn haar oudedagsvoorziening. Verheijen: “Door telkens weer een lening af te sluiten, kan Helena haar eigen toekomst en die van haar kinderen dus in eigen hand nemen. Je zou kunnen zeggen dat wij Helena geen vis gaven en ook geen hengel om mee te vissen. Wij gaven haar de mogelijkheid om die hengel zelf te kopen! Nou ja... ze kocht dan misschien niet letterlijk een hengel, want het vissen laat ze liever over aan anderen. Maar die leningen die

nsioen

ze af kan sluiten, geven haar de kans haar eigen bedrijf succesvol te maken en dat geeft haar een groot gevoel van eigenwaarde en trots! Ze heeft het helemaal zelf gedaan. En dat straalt van haar gezicht af! Voor mij was dat prachtig om te zien. Daár doen we het uiteindelijk allemaal voor.”

ToekomstVisie

De ogen van Richmond lieten mij de toekomst zien. En die toekomst was zonnig. Niet zonnig dankzij het Ghanese klimaat, maar omdat Richmond leerling is op een goede school. Dat een van de ondernemers die ik bezocht in Ghana met microkrediet deze school heeft opgezet, raakte me diep. Omdat het me liet zien dat microfinanciering zoveel verder reikt dan het hier en nu. Omdat het niet alleen een toekomst biedt aan de ondernemers die het krediet ontvangen, maar ook aan hun kinderen. En in het geval van Elizabeth, die de school oprichtte waar ik Richmond ontmoette, zelfs van heel veel kinderen. Op dit moment profiteren bijna zeshonderd leerlingen en 23 leerkrachten van de ondernemingszin van Elizabeth.

Dat de school van Elizabeth mij hoop voor de toekomst gaf was heel concreet, maar je zou kunnen zeggen dat onderwijs de rode draad van mijn werkbezoek naar Ghana was. De reden dat Helena vol trots over haar eigen onderneming als visrookster vertelde, had namelijk veel te maken met het feit dat zij dankzij microkrediet in staat is haar kinderen naar school te sturen. En naaister Perpetual gebruikte de tweede lening die zij ontving voor het aanschaffen van stof voor schooluniformen. Goed onderwijs is de basis voor een betere toekomst. Een toekomst die ik zag in de ogen van Richmond.

Ik leerde wat microfinanciering kan betekenen voor hardwerkende vrouwen in Afrika en voor de kinderen daar. Ik heb gekeken naar de toekomst. En dat wil en moet ik ook dichterbij huis doen. Oikocredit groeit nog steeds en dat is bijzonder te noemen in deze zware economische tijden. Dankzij uw steun hebben wij inmiddels al meer dan 26 miljoen mensen een kans op een betere toekomst kunnen geven. Maar naar schatting zijn wereldwijd nog 2,5 miljard mensen verstoken van financiële dienstverlening. Dus er is nog een wereld te winnen. Daarom hopen we dat de komende jaren nog veel meer mensen gaan investeren in Oikocredit. Om dat te berei-

ken hebben we de campagne ‘Zou u 200 euro in haar beleggen?’ opgezet en in dat kader werd het ook tijd voor een nieuwe *Andersom*: de *OikoVisie*. Wij hopen u ermee te inspireren. We willen laten zien wat mogelijk is met úw geld. En op deze plek zal in de volgende nummers een interessante columnist het woord krijgen.

Voor nu horen we graag wat u ervan vindt. Heeft u suggesties voor verbetering, laat het mij dan weten. Heeft het u geïnspireerd? Geef deze *OikoVisie* dan door. Hopelijk zet het anderen aan om ook te gaan investeren in mensen.

Hann Verheijen

Directeur Oikocredit Nederland
hverheijen@oikocredit.org

Agenda

21 tot 28 april: Art 2013 Jaarbeurs Utrecht

Oikocredit Nederland is aanwezig op de kunstbeurs Art 2013 in Utrecht.

18 mei, 10 - 11 uur: Participantenvergadering

Tussen 10 en 11 uur zal de participantenvergadering van het Oikocredit Nederland Fonds plaatsvinden. Bent u investeerder in dit fonds? Dan nodigen we u van harte uit. Het bestuur zal verantwoording afleggen over het boekjaar 2012. Graag aanmelden via: nederland@oikocredit.org of 030 - 234 10 69.

18 mei, 11 - 14.30 uur: Algemene Ledenvergadering

Om 11 uur begint de Algemene Levensvergadering van Oikocredit Nederland. Elk lid is van harte welkom. Het bestuur zal verantwoording afleggen over 2012. Daarnaast delen we enkele actuele ontwikkelingen met u. Zoals de agenda van de *Annual General Meeting* van Oikocredit UA, zodat u ook op de hoogte bent van de internationale ontwikkelingen binnen Oikocredit. Graag aanmelden via: nederland@oikocredit.org of 030 - 234 10 69.

Resultaten reclamecampagne

In december en januari heeft Oikocredit flink geadverteerd: zowel op televisie, in de kranten, als op internet. Doel was het vergroten van de naamsbekendheid. Oikocredit doet immers belangrijk werk, maar helaas is dat bij te weinig mensen bekend. Vóór de reclamecampagne was de geholpen naamsbekendheid 9,6 procent. Eind januari was dit meer dan verdubbeld. We kunnen dus tevreden zijn. Zeker omdat we ook rond de 250

nieuwe beleggers hebben mogen verwelkomen en aanzienlijk minder beleggers dan in voorgaande jaren hun participaties verkocht hebben.

Mariam Dao:

“Afrikaanse vrouwen voed

In gesprek met Mariam Dao Gabale, regio-manager van Oikocredit in West-Afrika. Zij was even in Nederland om te vertellen over haar werk. Lenen is effectiever dan schenken, is haar ervaring.

Voor Mariam Dao Gabale is het geen vraag, maar een zekerheid. Microfinanciering helpt. Ze ziet de resultaten dagelijks in de praktijk. Of het nu gaat om een vrouwencoöperatie in Ivoorkust of om Malinese boeren die boter maken van boomvruchten. Ondernemers nemen de toekomst in eigen hand. “Dat lukt niet met giften, wel met een lening. Niet alles lukt, maar heel vaak gaat het goed,” aldus Dao.

Mariam Dao is als regio-manager actief in landen als Ivoorkust, Mali, Senegal, Benin en Togo. Met lokale microfinancieringsinstellingen maakt zij voorstellen voor financiering van kansrijke projecten. Elke keer is ze weer blij als Oikocredit de gevraagde steun toekent.

Binnen de coöperaties nemen boeren hun toekomst in eigen hand

“Er bestaan geen standaardoplossingen,” zegt Mariam Dao. Elk project is uniek en dat vraagt om flexibiliteit; van haarzelf, maar ook van Oikocredit. Bovendien gaat het nooit alleen om geld. “Samen met ondernemers en coöperaties proberen we tot een maatoplossing te komen. Neem bijvoorbeeld de vrouwencoöperatie Cocovico in Abidjan. Die vrouwen hebben met een lening een markthal voor de verkoop van groenten en fruit kunnen bouwen. Daardoor is hun omzet vergroot. Tegelijkertijd heeft de coöperatie een kinderopvang opgezet. De marktvrouwen zijn nu aan het werk, terwijl hun kinderen op een educatieve manier worden opgevangen.” Een groot deel van de eindklanten van Oikocredit is vrouw. “Afrikaanse vrouwen voeden zo’n miljard mensen met enkel negentiende eeuws materiaal tot hun beschikking. Dat verdient toch onze steun,” aldus Dao.

Mariam Dao ontvangt per dag tientallen e-mails en telefoontjes van microfinancieringsinstellingen, individuele ondernemers en boerenbonden. De media weten haar ook goed te vinden. Ze is vaak op stap om te onderzoeken of initiatieven stevig genoeg zijn voor financiering. Elke organisatie heeft zijn eigen verhaal. “Zo betaalden de marktvrouwen van Cocovico eerst

den een miljard mensen”

ieder kwartaal een deel van hun lening terug. Maar het bleek voor hen praktischer om elke week af te lossen. Dat is inmiddels ingevoerd.”

De landbouw is in West-Afrika een belangrijke economische sector. Verkoop van bananen, cacao, ananas en bijvoorbeeld pinda's zijn belangrijk voor het inkomen van miljoenen gezinnen. Veel projecten waar Mariam Dao bij betrokken is, dragen bij aan productieverhoging en afzetverbetering van agrarische producten. Dao: “Onze stelregel is altijd: kijk naar de hele keten van een product. Teelt, opslag, vervoer en verkoop, alle schakels van de keten zijn belangrijk.” Financier de activiteit die het meeste rendement opbrengt, is haar stelregel. “Soms is dat een investering in landbouwmachines of kunstmest, de andere keer in onderwijs of marketing.”

Fairtrade

Een mooi voorbeeld van het denken in ketens is de steun van Oikocredit aan de cacao-coöperatie Kuapa Kokoo in Ghana. Hier is geen lening gegeven aan de aangesloten boeren, maar is een aandeel genomen in fairtrade chocoladeproducenten, zoals het Engelse Divine Chocolate. “De toeslag die Divine betaalt voor de cacao wordt door de Ghanese coöperatie gebruikt om drinkwaterbronnen te slaan en scholen te bouwen,” zegt Mariam Dao. “Niet Oikocredit kiest welke gemeenschapsprojecten worden uitgevoerd, maar de boeren zelf. Zo nemen zij hun toekomst in eigen hand.”

Mariam Dao werkt vanuit het hoofdkantoor van Oikocredit in Abidjan, de hoofdstad van Ivoorkust. Het land herstelt na een periode van hevige politieke onrust. Veel ontwikkelingsorganisaties zijn het land ontvlucht, Oikocredit bleef. “En waarom was dat? Omdat we nauw verbonden zijn met de lokale bevolking. Op dit moment gebeurt hetzelfde in Mali. Om vertrouwen op te bouwen zijn korte lijnen nodig. Daarom willen we naast het hoofdkantoor in Ivoorkust kleine kantoren openen in Senegal, Mali, Benin en Togo. Dan kunnen we ons werk nog beter doen.”

